

YAŞAM SONU BAKIM PROSEDÜRÜ

Dokuman No	KLN.PR.05
Yayın Tarihi	12.05.2016
Rev.No	00
Rev.Tarihi	
Sayfa No	4/1

Hazırlayan Başhemşire	İnceleyen Kalite Yönetim Direktörü	Onaylayan Başhekim
--------------------------	---------------------------------------	-----------------------

1.AMAÇ

Hastane içinde terminal dönemde olan hasta ve ailesine yardımcı olabilmek, yaşamlarının sonunda almaları gereken en kaliteli bakımı almalarını sağlamak ya da hastane içinde ex olmuş ve/veya ex-duhul olarak acil servis ünitesine gelmiş olan exlerin güvenli ve prosedürlere uygun bir şekilde hazırlanması, morga ve aileye teslim edilmesi ile ilgili kuralları belirlemektir.

2.KAPSAM: Tüm üniteler ve çalışanları

3.TANIMLAR

4.SORUMLULUKLAR

4.1. Onay ve yürürlük

Bu prosedür, Başhekim onayından sonra yürürlüğe girer.

4.2. Prosedürün Kullanıcıları

Bu prosedürün yürütülmesinden yoğun bakım ünitesi, acil servis ve yatan hasta katlarında çalışan tüm sağlık personelleri tarafından uygulanır.

5.PROSEDÜR AKIŞI

5.1. TERMİNAL DÖNEM BAKIM

5.1.1.Hasta sözel olarak desteklenir. Konuşmaya teşvik edilir, dikkatlice dinlenir, psikolojik olarak destek verilir.

5.1.2.Tedavi programlarına mümkün olduğunca katılması için hasta cesaretlendirilir.

5.1.3.Ölümü yaklaşan hastanın beslenmesine dikkat edilir. Aşırı yükleme yapılmaz.

5.1.4.Ağızdan beslenemiyorsa hekim istemine göre “**Enteral Beslenme Talimatı**” na göre ya da İntravenöz yolla beslenmesi sağlanır.

5.2.5.Bulantı kusması olan hastalara düzenli olarak ağız bakımı verilir. Ağız kuru ise ıslatılır, dudaklar yağlanır. Sekresyonları birikmiş ise aspire edilir.

5.1.6.Hastanın boşaltımı yakın izleme alınır. Distansiyon yönünden gözlenir. Konstipasyon durumu varsa,uygun lavman yapılır.

5.1.7.Hasta, enfeksiyon açısından gözlenir.

5.1.8.Yatak yarası açılma riski olduğundan hasta bu açıdan gözlenir ve “**Bası Yarası Bakım Talimatı**” na uygun olarak bakım verilir.

5.1.9.Hastaya, her gün “**Hasta Bakımında Temel Hijyen Talimatı**”na uygun bakım verilir. Yatak takımlarının düz, kuru ve temiz olması sağlanır.

5.1.10.Kısıtlama uygulanması gerekiyor ise “**Kısıtlama Gerektiren Hastanın Bakım Talimatı**” ne uygun hareket edilir. Kısıtlama yapılan hasta “**Fiziksel Ve Farmakolojik Yöntemle Hasta Kısıtlama Takip Formu**” kullanılarak takip edilir.

5.1.11.Hastaların ağrılarının değerlendirilmesi “**Ağrı Değerlendirme Formu**” kullanılarak takip edilir.

5.1.12.Hastanın yatak ve oda içindeki güvenliği sağlanır. Yatak kenarları kaldırılır. **“Düşme Riski Değerlendirme Ve Bakım Prosedürü”** ne uygun olarak hareket edilir.

5.1.13.Ailesi ve yakınları ile görüşmesi sağlanır.

5.1.14.Solunum güçlüğü varsa baş ve omuzları yükseltilir ve rahat soluması sağlanır.

5.1.15.Ölüm anındaki belirtiler gözlenirse(kardiyak arrest, solunum arresti, dilate pupillalar) Hekime bilgi verilir.

5.1.16.Hasta non CPR kabul edilmişse(primer hekimin orderi varsa) müdahale edilmez. Odası boşaltılır hastanın rahatlaması sağlanır.

5.1.17.Hastaya müdahale gerekiyorsa **“CPR (Mavi Kod) Prosedürü”**ne uygun hareket edilir.

5.2. EXITUS SONRASI BAKIM

5.2.1.Hekim tarafından, ex kabul edilen hastanın ailesi hastanede değil ise aranır ve olay hakkında bilgilendirilir.

5.2.2.Hastanın ölüm haberi hasta yakınlarına hastayı izleyen hekimi tarafından verilir.

5.2.3.Hasta ailesinin gerektiğinde dinlenebilmeleri ve duygularını ifade edebilmeleri için uygun ortam sağlanır.

5.2.4.Hastayı takip eden hekimi hastanın ölüm nedenini ve ölüm saatini içeren notlarını ölüm raporuna kaydeder. Defin raporunu hazırlar.

5.2.5. Exitus ile ilgili gerekli hazırlıkların yapılabilmesi için ilgili ünitelere haber verilir (Acil Servis, morg, güvenlik, hasta kabul vb.).

5.2.6. Ex olan hastanın hazırlanması için; hasta ailesinin istedikleri dini uygulamalar varsa dikkate alınır.

5.2.7. Ölen hastayı hazırlayan tüm personel **“İzolasyon Prosedürü”**ne uygun olarak gerekli önlemleri alır.

5.2.8.Ölen hastanın tüm drenleri, kataterleri ve tüpleri çıkarılır.

5.2.9.Varsa periton diyaliz kanülü, torax drenleri, trakeostomi kanülü ve hekim tarafından çekilir, gerekirse dikiş atılır.

5.2.10. Extusun kanayan, sızıntı yapan bir yarası var ise kanaması durdurulduktan sonra kare gaz ile örtülür.

5.2.11. Kan, idrar ve feçes gibi vücut atıklarıyla kirlenmiş olan bölgeler **“Hasta Bakımında Temel Hijyen Talimatı”** na uygun olarak temizlenir.

5.2.12. Bir tespit bağı ile çenesi ve ayaklarının iki başparmağı bağlanır. Hasta çarşafa sarılır.

5.2.13. Exitusun göğsüne, çarşafın üzerine ve morgda koyulacağı kabinin kapısının üzerine yapıştırılmak üzere; exitusun adının, soyadının, yaşının, cinsiyetinin, ölüm saatinin, tarihinin ve ölüm sebebinin yazılı olduğu **“Exitus Kartı”** hazırlanır.

5.2.14. İki personel yardımıyla exitus **“Hasta Transfer Prosedürü”**ne uygun olarak sedyeye alınır.

5.2.15. Ölümü gerçekleşen hastada bulaşıcı bir hastalık var ise **“İzolasyon Prosedürü”**ne uygun olarak gerekli tedbirler alınır. Tüm atıkları çift poşet yöntemiyle kırmızı enfekte poşetlere konulur.

5.2.16.Tüm temizliği yapıldıktan sonra hasta yakınları görmek isterlerse yatağında görmeleri sağlanır.

5.2.17.Porter eşliğinde sedyeye alınan exitus, diğer hastaların ve hasta yakınlarının göremeyeceği şekilde örtülür.

5.3.18.Exitusun Morga Teslim Edilmesi

5.3.1.Acil Servise haber verilerek morg ısı kontrol ettirilir. Morg ısısının -4 ile +8 °C arasında olması sağlanır.

5.3.2. Exitus güvenlik görevlisi ve süpervizör hemşire eşliğinde morga götürülür.

5.3.3. Exitus **“Hasta Transfer Prosedürü”**ne uygun olarak morga yerleştirildikten sonra dış kapağa önceden hazırlanmış olan bilgilendirme etiketi yapıştırılır.

5.3.4. Exitus dışardan gelmiş ise ya da yanında kimsesi yoksa kimliği tespit edilinceye kadar isimsiz (ex-duhul) kabul edilir, “**Adli Vaka Yönetim Prosedürü**”, “**Hastanın Ölümü Halinde Uygulanacak Prosedür**” “**Kimsesiz Hasta Prosedürü**” ne göre hareket edilir. Exsitus sonrası bakımındaki tüm basamaklar uygulanır ve hastanın eşyaları “**Hastaya Ait Eşyaların Saklanması Talimatı**” uygun olarak güvenlik görevlisine teslim edilir.

5.4.Morgun Temizliği ve Düzeni

5.4.1. Temizlenip morga teslim edilen exituslar gündüz Hastane Müdürü, gece ise Gece Amiri/Supervisor tarafından kontrol edilir.

5.4.2. Morgun dezenfeksiyonu “**Morg Temizliği Talimatı**” na göre yapılır. “**Morg Temizlik Kontrol Formu**” na kaydedilir.

5.4.3. Her gün ısı kontrolü yapılır ve “**Isı Ve Nem Kontrol Formu**” na kaydedilir. Dolapların ısısı -4 ile +8 °C derece arasında olmalıdır.

5.4.4. Arıza durumunda teknik servise haber verilmelidir.

5.4.5. Morgda mutlaka eldiven ve maske bulundurulmalıdır. Morgda yapılan tüm işlemlerde eldiven giyilmelidir.

5.4.6. Exitus yakınlarına teslim edilirken exitus torbasının temiz olmasına dikkat edilmelidir.

5.4.7. Tüm işlemler bittikten sonra eller “**EI Hijyeni Ve Eldiven Kullanım Talimatı**” ne uygun olarak yıkanır.

5.4.8. Hastanın dosyası tüm tetkikleri ile birlikte medikal muhasebeye teslim edilir.

5.5. Hasta odasının temizliği

5.5.1. Kullanılan malzemeler “**Atık Yönetimi Prosedürü**” “**Tıbbi Atık Toplama Ve Taşıma Talimatı**” na uygun olarak atılır.

5.5.2. “**Hastane Temizlik Prosedürü**” ne uygun olarak exin yatağı ve odası temizlenir.

5.6.Exitusun Aileye Teslim Edilmesi

5.3.4. Exitusu teslim edecek görevli “**Mernis Tutanağı**” kontrol eder. “**Cenaze Teslim Tutanağı**” doldurularak ailesinin imzalarını alarak, güvenlik görevlisi ile birlikte cenazeyi teslim eder.

6.İLGİLİ DÖKÜMANLAR

YBH.TL.05 Enteral Beslenme Talimatı

YBH.TL.02 Bası Yarası Bakım Talimatı

KLN.TL.13 Hasta Bakımında Temel Hijyen Talimatı

YBH.TL.03 Kısıtlama Gerektiren Hastanın Bakım Talimatı

YBH.FR.02 Fiziksel Ve Farmakolojik Yöntemle Hasta Kısıtlama Takip Formu

KLN.FR.14 Ağrı Değerlendirme Formu

KLN.PR.03 Düşme Riski Değerlendirme Ve Bakım Prosedürü

KLN.FR.15 Erişkin Hasta Düşme Değerlendirme Ve Düşme Önleme Takip Formu

ACL.PR.03 CPR (Mavi Kod) Prosedürü

ENF.PR.03 İzolasyon Prosedürü

MRG.FR.01 Exitus Kartı

ACL.PR.06 Hasta Transfer Prosedürü

ACL.PR.02 Adli Vaka Yönetim Prosedürü

ACL.PR.07 Hastanın Ölümü Halinde Uygulanacak Prosedür

YAŞAM SONU BAKIM PROSEDÜRÜ

Dokuman No	KLN.PR.05
Yayın Tarihi	12.05.2016
Rev.No	00
Rev.Tarihi	
Sayfa No	4/4

ACL.PR.08 Kimsesiz Hasta Prosedürü

KLN.TL.15 Hastaya Ait Eşyaların Saklanması Talimatı

KLN.FR.17 Hasta Eşyaları Teslim Formu

MRG.TL.02 Morg Temizliği Talimatı

MRG.FR.03 Morg Temizlik Kontrol Formu

ECZ.FR.01 Isı Ve Nem Kontrol Formu

ENF.TL.02 El Hijyeni Ve Eldiven Kullanım Talimatı

ATK.PR.01 Atık Yönetimi Prosedürü

ATK.TL.01 Tıbbi Atık Toplama Ve Taşıma Talimatı

ENF.PR.05 Hastane Temizlik Prosedürü

Mernis Tutanağı

MRG.FR.02 Cenaze Teslim Tutanağı